

Defending Free Flow Of Information Organization

گزارش ماهانه سرکوب روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها در ایران!

ژانویه ۲۰۲۵ (۱۲ دی ۱۴۰۳ - ۱۲ بهمن ۱۴۰۳)

۱- مقدمه	۲
۲- تحلیل آماری سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در ماه سپتامبر	۳
۲-۱- همزمانی موج بازداشت و احضار فعالان مدنی و روزنامه‌نگاران در ایران	۵
۲-۲- تداوم صدور احکام فراقانونی علیه روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها	۶
۳- گاه‌شمار سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در ماه سپتامبر	۸
۳-۱- حسین یزدی به یک سال زندان و مجازات‌های تکمیلی محکوم شد	۸
۳-۲- علیه مریم جلیل‌وند، خبرنگار میراث فرهنگی، پرونده قضایی تشکیل شد	۸
۳-۳- تداوم فشارهای امنیتی بر چچلیا سالا	۹
۳-۴- چچلیا سالا، روزنامه‌نگار ایتالیایی، آزاد شد	۹
۳-۵- مهرداد آلادین، خبرنگار و مستندساز، بازداشت شد	۱۰
۳-۶- تشکیل پرونده قضایی علیه منصور ایران‌پور	۱۰
۳-۷- دادسرای بندرعباس علیه حسن عباسی، خبرنگار، قرار جلب به دادرسی صادر کرد	۱۱
۳-۸- دادگاه مطبوعات؛ مدیر مسئول سابق اعتماد آنلاین مجرم شناخته شد	۱۲
۳-۹- اژدر پیری، سردبیر ماهنامه پژوهش ملل، به زندان محکوم شد	۱۲
۳-۱۰- مهرداد آلادین با تودیع وثیقه از زندان اوین آزاد شد	۱۳
۳-۱۱- دو روزنامه‌نگار به دادسرای اوین تهران احضار شدند	۱۳
۳-۱۲- خانه پژمان موسوی تفتیش و تلفن همراه این روزنامه‌نگار توقیف شد	۱۴
۳-۱۳- طی دو ماه، دومین شکایت نهادهای دولتی از هفته‌نامه سیروان ثبت شد	۱۵
۳-۱۴- تایید حکم ۱۰ سال زندان علیه رضا ولی‌زاده، روزنامه‌نگار ایرانی-آمریکایی	۱۶
۳-۱۵- سرکوب پیشگیرانه؛ مریم شکرانی احضار و تهدید شد	۱۶
۴- روزنامه‌نگاران زندانی در پایان ماه ژانویه	۱۸
۴-۱- ویدا ربانی	۱۸
۴-۲- نسرین حسنی	۱۸
۴-۳- شیرین سعیدی	۱۹
۴-۴- سعیده شفیعی	۱۹
۴-۵- ژینا مدرس گرجی	۲۰
۴-۶- روح‌الله نخعی	۲۱
۴-۷- رضا ولی‌زاده	۲۱
۴-۸- مصطفی نعمتی	۲۲
۵- پانویس	۲۳

گزارش تحقیقی-آماري سازمان دفاع از جريان آزاد اطلاعات (DeFFI) شامل داده‌های مربوط به موارد نقض حقوق رسانه‌ها، روزنامه‌نگاران و شهروند خبرنگاران در ايران در دوره زمانی یک‌ژانویه ۲۰۲۵ تا ۳۱ ژانویه این سال (۱۲ دی ۱۴۰۳ - ۱۲ بهمن ۱۴۰۳) است.

در بخشی از این گزارش با رویدادنگاری وقایع مهم و تاثیرگذار در ماه ژانویه تلاش شده بستی که سرکوب روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها در آن رخ داده است، ثبت شود. همچنین دفاع از جريان آزاد اطلاعات برای شناسایی مکانیزم‌ها و سازوکارهای سرکوب اطلاع‌رسانی آزاد در ايران، در گزارش خود اقدام به شناسایی، ثبت و تحلیل الگوهای سرکوب روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها کرده است.

یافته‌های این گزارش بر پایه گفت‌وگوی دفاع از جريان آزاد اطلاعات با منابع آگاه، گزارش‌های منتشرشده در رسانه‌های همکار[۱]، اظهارات مقام‌ها و رسانه‌های دولتی و تحلیل آماری داده‌های جمع‌آوری‌شده، تدوین شده است.

به‌رغم سازوکار سازمان‌یافته در ايران برای اختلال در اطلاع‌رسانی آزاد، پژوهش‌گران سازمان دفاع از جريان آزاد اطلاعات تلاش کردند، با پایبندی به اصل بی‌طرفی، رعایت قواعد حقوقی و با پرهیز از جهت‌گیری‌های سیاسی، تمامی رویدادهای منجر به نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها در ايران را پیگیری و مستند کنند.

با این وجود آمارها و رویدادهای ثبت‌شده در این گزارش، تنها شامل داده‌هایی است که دفاع از جريان آزاد اطلاعات امکان جمع‌آوری، راستی‌آزمایی و مستندکردن آن را یافت. به‌دلیل سازوکار چندلایه سرکوب در ايران، احتمالاً موارد نقض حقوق رسانه‌ها، روزنامه‌نگاران و شهروند خبرنگاران در ايران، بیشتر از آمارها و رویدادهای ثبت شده در این گزارش است.

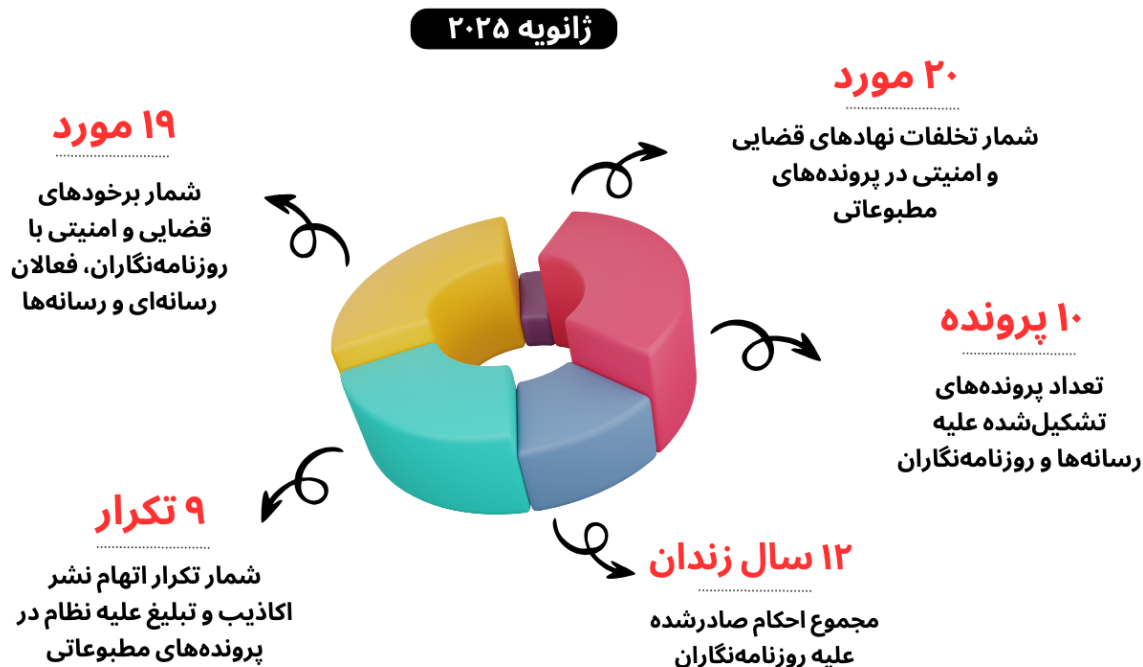
در این گزارش، شماری از پرونده‌های مستندشده در ماه ژانویه ۲۰۲۵ برای حفظ امنیت روزنامه‌نگاران و ممانعت از تشدید فشار امنیتی بر آنها، تنها به‌شکل آمار منعکس شده است. جزئیات این پرونده‌ها به‌شکل عمومی منتشر نخواهد شد و تنها در قالب گزارشات حقوق بشری در اختیار شماری از نهادهای بین‌المللی قرار خواهد گرفت. رسانه‌ها و یا سازمان‌های حقوق بشری که در پژوهش‌ها و گزارشات خود نیاز به جزئیات این پرونده‌ها داشته باشند، می‌توانند از طریق آدرس ایمیل info@deffi.org با مدیران دفاع از جريان آزاد اطلاعات ارتباط برقرار کنند.

۲- تحلیل آماری سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در ماه سپتامبر

در اولین ماه از سال ۲۰۲۵ میلادی (۱۲ دی ۱۴۰۳ - ۱۲ بهمن ۱۴۰۳) کماکان سرکوب آزادی بیان و اختلال سازمان‌یافته در اطلاع‌رسانی آزاد در ایران بی‌وقفه ادامه پیدا کرد. روزنامه‌نگاران و رسانه‌های ایرانی در ماه ژانویه ۲۰۲۵، احضار به نهادهای قضایی، تهدید توسط نهادهای امنیتی، بازداشت موقت، تشکیل پرونده قضایی و صادرشدن احکام سنگین زندان را تجربه کردند.

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط پژوهش‌گران سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، در ماه ژانویه، دست‌کم ۱۹ روزنامه‌نگار و رسانه مورد پیگرد قضایی و امنیتی قرار گرفتند. تنها در یک ماه، دست‌کم ۱۰ پرونده جدید قضایی علیه روزنامه‌نگاران تشکیل شد، یک خبرنگار بازداشت موقت را تجربه کرد، نهادهای قضایی و امنیتی دست‌کم در ۲۰ مورد حقوق قانونی روزنامه‌نگارانی که مورد پیگرد قرار گرفته بودند را نقض کردند و صدور احکام زندان علیه روزنامه‌نگاران نسبت به مدت مشابه سال قبل سه برابر افزایش یافت.

سال ۲۰۲۵ میلادی با تداوم حبس دستکم ۹ روزنامه‌نگار در زندان‌های ایران آغاز شد. نسرین حسنی در زندان بجنورد، ژینا مدرس گرجی در زندان سنندج و شیرین سعیدی، ویدا ربانی، سعیده شفیعی، روح‌الله نخعی، مصطفی نعمتی، رضا ولی‌زاده و چچیلیا سالا در زندان اوین تهران، وارد سال جدید شدند. تعداد روزنامه‌نگاران زندانی در آغاز سال ۲۰۲۵ نسبت به تاریخ مشابه در سال ۲۰۲۴ سه تن افزایش یافت. در ابتدای سال ۲۰۲۴ شش روزنامه‌نگار در زندان‌های ایران محبوس بودند.

روز ۷ ژانویه این سال نیز با بازداشت مهرداد آلادین، مستندساز و خبرنگار پایگاه خبری دیده‌بان ایران، شمار روزنامه‌نگاران زندانی در ایران به ۱۰ تن رسید. مهرداد آلادین پس از تحمل ۱۲ روز بازداشت موقت، با تودیع قرار وثیقه از زندان اوین آزاد شد. در پایان ماه ژانویه ۲۰۲۵، کماکان دستکم هشت روزنامه‌نگار در زندان‌های ایران محبوس بودند.

در آخرین روزهای سال ۲۰۲۴ میلادی، نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی ایران چچیلیا سالا، روزنامه‌نگار ایتالیایی، که با ویزای خبرنگاری به این کشور سفر کرده بود را بازداشت کردند. خانم سالا پس از بازداشت به سلول انفرادی بند ۲۰۹ زندان اوین منتقل شد، از دسترسی به حداقل امکانات زیست انسانی محروم ماند و ملاقات و ارتباط تلفنی این روزنامه‌نگار با نزدیکانش محدود شد.

جمهوری اسلامی ایران در شرایطی چچیلیا سالا را بازداشت کرد که تنها سه روز پیش از آن یک شهروند ایرانی به نام محمد عابدینی نجف‌آبادی به اتهام «تامین قطعات الکترونیکی برای ساخت سلاح‌های مرگبار مانند پهپادهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» و «حمایت مالی از تروریسم» در

فرودگاه میلان بازداشت شده بود. همزمانی این بازداشت‌ها بار دیگر گمانه‌زنی‌ها درباره تلاش جمهوری اسلامی ایران برای استفاده از بازداشت‌های خودسرانه اتباع خارجی، با هدف مبادله با شهروندان خود در خارج از این کشور را افزایش داد.

چچیلیا سالا پس از سه هفته بازداشت در ایران به کشورش، ایتالیا، بازگشت. تنها پنج روز پس از آزادی خانم سالا، ایتالیا در اقدامی واکنش‌برانگیز محمد عابدینی نجف‌آبادی را آزاد کرد و او را به ایران بازگرداند.

۲-۱- همزمانی موج بازداشت و احضار فعالان مدنی و روزنامه‌نگاران در ایران

همزمان با آغاز سال ۲۰۲۵، حکومت جمهوری اسلامی ایران، موج گسترده‌ای از سرکوب فعالان مدنی و شهروندان ایرانی -به‌ویژه اقلیت‌های اتمیکی- را در سراسر کشور آغاز کرد. در مدتی کوتاه صدها شهروند بلوچ، عرب، تُرک آذربایجانی و کُرد بازداشت شدند، صدها تن دیگر به نهادهای قضایی و امنیتی احضار شدند و صدور احکام سنگین زندان علیه فعالان مدنی افزایش یافت.

همزمان با موج سرکوب شهروندان و فعالان مدنی، دور جدیدی از برخوردهای قضایی و امنیتی با روزنامه‌نگاران ایرانی نیز آغاز شد. تنها طی یک هفته، نهادهای قضایی و امنیتی با تفتیش خانه، توقیف لوازم شخصی، احضار و تهدید، دست‌کم پنج روزنامه‌نگار را مورد پیگرد قرار دادند.

عالیه مطلب‌زاده به دادسرای ناحیه ۳۳ تهران (اوین) احضار شد، اطلاعات سپاه تهران پس از احضار مریم شکرانی به این نهاد، این روزنامه‌نگار حوزه اقتصاد را به «سیاه‌نمایی» متهم و تهدید به «برخورد» کرد، ضابطین قضایی با ورود به خانه پُژمان موسوی، اقدام به تفتیش خانه و ضبط تلفن همراه این روزنامه‌نگار ساکن تهران کردند، ماموران وزارت اطلاعات خانه ژیلای بنی‌یعقوب، دیگر روزنامه‌نگار ساکن تهران را تفتیش و لوازم شخصی او و همسرش -از جمله گوشی تلفن همراه و لپ‌تاب- را ضبط کردند و امید فراغت، روزنامه‌نگار ساکن استان البرز به دادسرای عمومی و انقلاب ناحیه ۳۳ تهران (اوین) احضار و علیه او پرونده قضایی تشکیل شد.

دور جدید سرکوب روزنامه‌نگاران ایرانی تا پایان ماه ژانویه ادامه پیدا کرد. همزمانی سرکوب گسترده فعالان مدنی و شهروندان در مناطق مختلف ایران با آغاز دور جدید برخوردهای قضایی و امنیتی با روزنامه‌نگاران، ناشی نگرانی حکومت جمهوری اسلامی ایران از آغاز دور جدید اعتراضات مردمی بود. با افزایش نارضایتی شهروندان از شرایط اقتصادی نابسامان در ایران، نهادهای قضایی و امنیتی با «سرکوب پیشگیرانه روزنامه‌نگاران» تلاش کردند در انجام وظایف حرفه‌ای آنها اختلال ایجاد کنند، مانع از دسترسی شهروندان به اخبار موثق و به‌هنگام شوند و اثرگذاری روزنامه‌نگاران بر افکار عمومی را کاهش دهند.

۳-۲- تداوم صدور احکام فراقانونی علیه روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، در اولین ماه از سال ۲۰۲۵، دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی و یا قضاات دستگاه قضایی دست‌کم در پنج پرونده اقدام به صدور قرار مجرمیت علیه روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها و یا حکم زندان علیه آنها کردند.

تنها در یک ماه، دست‌کم ۱۰ پرونده قضایی علیه روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها تشکیل شد، دادگاه‌های مطبوعاتی دست‌کم در دو پرونده اقدام به صدور قرار مجرمیت کردند و دست‌کم سه روزنامه‌نگار - با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی [۱] و احتساب آخرین حکم صادرشده در هر پرونده - مجموعاً به ۱۲ سال زندان و مجازات‌های تکمیلی محکوم شدند.

در ماه ژانویه، دادگاه انقلاب کرج، اژدر پیری را به یک سال زندان و دو سال منع از فعالیت در فضای مجازی محکوم کرد، رضا ولی‌زاده در دادگاه تجدید نظر به ۱۰ سال زندان، دو سال منع از اقامت در استان تهران و استان‌های همجوار، دو سال منع از خروج از کشور و دو سال ممنوعیت عضویت در گروه‌های سیاسی و اجتماعی محکوم شد و دادگاه انقلاب اصفهان، حسین یزدی را به یک سال زندان و دو سال منع از خروج از کشور، دو سال ممنوعیت از فعالیت در فضای مجازی، دو سال محرومیت از حقوق اجتماعی مندرج در ماده ۲۶ قانون مجازات اسلامی و ضبط تلفن همراه محکوم کرد.

«نشر اکاذیب با هدف تشویش اذهان عمومی» پرتکرارترین اتهام منتسب‌شده به روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها در اولین ماه از سال ۲۰۲۵ میلادی بود؛ اتهامی که در سال گذشته میلادی نیز بیش از هر اتهام دیگری در پرونده‌های مطبوعاتی تکرار شده بود. «نشر اکاذیب با هدف تشویش اذهان عمومی» با پنج بار و «تبلیغ علیه نظام» با چهار بار، پرتکرارترین اتهامات در پرونده‌های مطبوعاتی بودند.

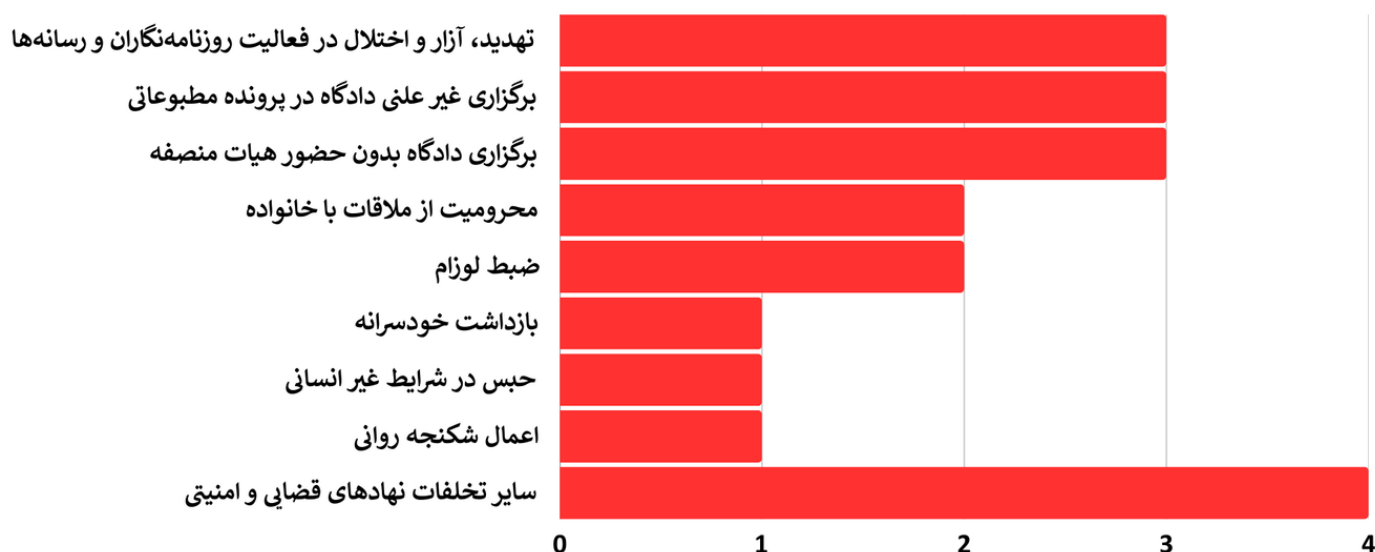
در ماه ژانویه ۲۰۲۵، نهادهای قضایی و امنیتی دست‌کم در ۲۰ مورد حقوق قانونی روزنامه‌نگاران و رسانه‌هایی که مورد پیگرد قرار گرفته بودند را نقض کردند.

تنها در یک ماه، تهدید و آزار روزنامه‌نگاران توسط نیروهای امنیتی، برگزاری دادگاه غیر علنی و برگزاری دادگاه بدون حضور هیات منصفه، هر کدام با سه بار، پرتکرارترین تخلف ثبت شده توسط دفاع از جریان آزاد اطلاعات در پرونده نهادهای قضایی و امنیتی جمهوری اسلامی ایران بود.

[۱] ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی شیوه محاسبه میزان مجازات در پرونده‌هایی با تعدد اتهام را تعریف کرده است. بر پایه این ماده قانونی در یک پرونده، تنها «اشد» مجازات تعیین شده برای یکی از اتهامات قابل اجرا خواهد بود.

با آغاز سال ۲۰۲۵ میلادی، نقض حقوق رضا ولیزاده، روزنامه‌نگار ایرانی-آمریکایی ادامه پیدا کرد. در پرونده رضا ولیزاده، موارد متعددی از نقض حقوق این روزنامه‌نگار ثبت شد. او مدت‌ها پس از بازداشت از دسترسی به وکیل محروم بود، در دوران تحقیقات مقدماتی -که ماه‌ها به طول انجامید- از ملاقات و یا تماس تلفنی با خانواده‌اش منع شد، طی این مدت، حبس در سلول انفرادی را تجربه کرد، طولانی شدن حبس در سلول انفرادی و وادار شدن به انجام مصاحبه تلویزیونی از مصادیق اعمال شکنجه روانی بود، دادگاه بدون رعایت قواعد دادرسی عادلانه، در نبود هیات منصفه و به‌شکل غیر علنی اقدام به صدور ۱۰ سال زندان علیه او کرد و در دوران بازداشت موقت در شرایط غیر انسانی نگه داشته شد.

شرایط مشابهی نیز به چچیلیا سالا، روزنامه‌نگار ایتالیایی، تحمیل شد. چچیلیا سالا پس از بازداشت به یکی از سلول‌های انفرادی زندان اوین منتقل شد، از دسترسی به حداقل امکانات زیست انسانی محروم ماند، در سرمای زمستان، در سلول انفرادی، روی زمین و تنها با در اختیار داشتن دو پتو نگهداری شد، ماموران عینک‌اش را از او گرفتند، کتاب‌ها و لوازم بهداشتی ارسال‌شده توسط سفارت ایتالیا در تهران در اختیار این روزنامه‌نگار قرار نگرفت و ماموران ارتباط خانم سالا با نزدیکان‌اش را محدود کردند.

۳- گاه‌شمار سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در ماه سپتامبر

۳-۱- حسین یزدی به یک سال زندان و مجازات‌های تکمیلی محکوم شد

دادگاه انقلاب اصفهان، حسین یزدی، مدیر مسئول پایگاه خبری «مبین ۲۴» را به یک سال زندان و مجازات‌های تکمیلی محکوم کرد.

کانال خبری مبین ۲۴ (ایران تایمز)، با اعلام این خبر نوشت، شعبه یک دادگاه انقلاب اصفهان، حسین یزدی را به اتهام «تبلیغ علیه نظام» به یک سال زندان محکوم کرده است. دادگاه همچنین به‌عنوان مجازات تکمیلی این فعال رسانه‌ای را به «ممنوعیت از خروج از کشور، ممنوعیت از فعالیت در فضای مجازی، محرومیت از حقوق اجتماعی مندرج در ماده ۲۶ قانون مجازات اسلامی به مدت دو سال و ضبط گوشی» محکوم کرده است.

حسین یزدی، فعال رسانه‌ای و مدیر مسئول پایگاه خبری مبین ۲۴ است. او پیش‌تر نیز به‌دلیل فعالیت‌های رسانه‌ای برخوردهای قضایی و امنیتی را تجربه کرده است.

۳-۲- علیه مریم جلیل‌وند، خبرنگار میراث فرهنگی، پرونده قضایی تشکیل شد

با شکایت رئیس انجمن مرمت‌گران استان فارس علیه مریم جلیل‌وند فرد، خبرنگار حوزه میراث فرهنگی، پرونده قضایی تشکیل شد.

صدای میراث که اخبار حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری را گزارش می‌کند، روز پنج‌شنبه ۱۳ دی ۱۴۰۳ (۲ ژانویه ۲۰۲۵) با انتشار خبری اعلام کرد، شعبه ۲۲ دادسرای ناحیه دو شیراز با تشکیل پرونده‌ای علیه مریم جلیل‌وند فرد، این خبرنگار را به «نشر اکاذیب با هدف تشویش اذهان عمومی» متهم کرده است.

به گزارش صدای میراث، این پرونده در پی شکایت رئیس انجمن مرمت‌گران استان فارس علیه مریم جلیل‌وند تشکیل شده است. به گفته خانم جلیل‌وند علت شکایت از این خبرنگار به دلیل «طرح این سوال در صفحه اینستاگرام خود که چگونه انجمن مرمت‌گران استان فارس توانسته قراردادهایی با اداره میراث فرهنگی این استان منعقد کند در حالی که مرمت‌گران این استان بیکار هستند» انجام شده است.

۳-۳- تداوم فشارهای امنیتی بر چچیلیا سالا

به‌رغم ادعای سفارت جمهوری اسلامی ایران در ایتالیا مبنی بر تهیه امکانات بر مبنای «رافت اسلامی و ملاحظات انسان‌دوستانه» برای چچیلیا سالا، این روزنامه‌نگار ایتالیایی در سلول انفرادی و در شرایطی غیرانسانی در زندان اوین محبوس است.

«کوریبه دلا سرا»، روزنامه چاپ ایتالیا با انتشار گزارشی به نقل از نزدیکان چچیلیا سالا نوشت، این روزنامه‌نگار ایتالیایی از زمان بازداشت به یکی از سلول‌های انفرادی زندان اوین منتقل شده، در سرمای زمستان روی زمین و تنها با در اختیار داشتن دو پتو می‌خوابد، عینک‌اش را از او گرفته‌اند، کتاب‌ها و لوازم بهداشتی ارسال‌شده توسط سفارت ایتالیا در تهران در اختیار این روزنامه‌نگار قرار نگرفته، روشن بودن مداوم چراغ سلول، او را آزار می‌دهد و بدون دسترسی به حداقل امکانات زیست انسانی در زندان اوین محبوس است.

دو هفته پس از بازداشت چچیلیا سالا که با ویزای خبرنگاری به ایران سفر کرده بود، وزارت خارجه ایتالیا سفیر ایران در این کشور را احضار کرد و خواستار آزادی فوری او شد. به گزارش ایرنا، سفیر ایران نیز در این جلسه متقابلاً خواستار آزادی یک شهروند ایرانی در ایتالیا شد.

محمد عابدینی نجف‌آبادی، شهروند ایرانی بازداشت شده در ایتالیا، تنها سه روز پیش از بازداشت چچیلیا سالا در تهران، در فرودگاه میلان ایتالیا دستگیر شد. اتهام محمد عابدینی نجف‌آبادی «تامین قطعات الکترونیکی برای ساخت سلاح‌های مرگبار مانند پهپادهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و همچنین حمایت مالی از تروریسم» اعلام شده است. همزمانی این بازداشت‌ها بار دیگر گمانه‌زنی‌ها درباره تلاش جمهوری اسلامی ایران برای استفاده از بازداشت‌های خودسرانه اتباع خارجی، با هدف مبادله با شهروندان خود در خارج از این کشور را افزایش داده است.

خانم سالا روز ۲۹ آذر ۱۴۰۳ (۱۹ دسامبر ۲۰۲۴) در تهران بازداشت شد. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پیش‌تر این روزنامه‌نگار ایتالیایی را به «نقض قوانین جمهوری اسلامی ایران» متهم کرده بود. چچیلیا سالا از زمان بازداشت یک بار با سفیر ایتالیا در تهران ملاقات کنسولی داشته است. همچنین تنها به‌شکل محدود اجازه تماس تلفنی این روزنامه‌نگار با خانواده‌اش داده شده است.

۳-۴- چچیلیا سالا، روزنامه‌نگار ایتالیایی، آزاد شد

وزیر امور خارجه ایتالیا روز ۱۹ دی ۱۴۰۳ (۸ ژانویه ۲۰۲۴) با انتشار توییتی در صفحه کاربری‌اش اعلام کرد، چچیلیا سالا، شهروند این کشور که پس از سفر با ویزای خبرنگاری به ایران بازداشت شده بود، آزاد شده است.

چچیلیا سالا روز ۲۹ آذر ۱۴۰۳ (۱۹ دسامبر ۲۰۲۴) در تهران بازداشت شد. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سخنگوی وزارت خارجه ایران در واکنش به بازداشت این خبرنگار ایتالیایی اعلام کردند که او به اتهام «نقض قوانین جمهوری اسلامی ایران» دستگیر شده است.

این روزنامه‌نگار ایتالیایی از زمان بازداشت به یکی از سلول‌های انفرادی زندان اوین منتقل شد. چچیلیا سالا در مدت بازداشت در شرایط غیر انسانی نگهداری شد و از دسترسی به حداقل امکانات زیست انسانی در بازداشتگاه محروم بود.

جمهوری اسلامی ایران در شرایطی چچیلیا سالا را بازداشت کرد که تنها سه روز پیش از آن یک شهروند ایرانی به نام محمد عابدینی نجف‌آبادی به اتهام «تامین قطعات الکترونیکی برای ساخت سلاح‌های مرگبار مانند پهپادهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» و «حمایت مالی از تروریسم» در فرودگاه میلان بازداشت شده بود. همزمانی این بازداشت‌ها بار دیگر گمانه‌زنی‌ها درباره تلاش جمهوری اسلامی ایران برای استفاده از بازداشت‌های خودسرانه اتباع خارجی، با هدف مبادله با شهروندان خود در خارج از این کشور را افزایش داد.

۵-۳- مهرداد آلادین، خبرنگار و مستندساز، بازداشت شد

مهرداد آلادین، مستندساز و خبرنگار پایگاه خبری دیده‌بان ایران، روز ۱۸ دی ۱۴۰۳ (۷ ژانویه ۲۰۲۴)، پس از مراجعه به دادسرای اوین بازداشت شد.

پایگاه خبری دیده‌بان ایران با اعلام این خبر نوشت، مهرداد (محمدحسین) آلادین، گزارش‌گر این پایگاه خبری، پس از احضار به دادسرای اوین و حضور او در این نهاد بازداشت شده است.

صدای آمریکا نیز با تایید خبر بازداشت خبرنگار پایگاه خبری دیده‌بان ایران نوشت، مهرداد آلادین برادر کوروش آلادین، همکار بخش فارسی صدای آمریکا است.

کماکان از دلایل بازداشت مهرداد آلادین اطلاعی در دست نیست.

۶-۳- تشکیل پرونده قضایی علیه منصور ایران‌پور

در پی احضار منصور ایران‌پور به سازمان اطلاعات فراجا و دادسرای کرمان، شماری از شهروندان کرمانی در اعتراض به تشکیل پرونده قضایی علیه این خبرنگار، کارزاری در حمایت از او آغاز کردند.

بر پایه ابلاغیه ارسال‌شده برای منصور ایران‌پور، این خبرنگار باید روز یکشنبه ۲۳ دی ۱۴۰۳ (۱۲ ژانویه ۲۰۲۵) ابتدا به سازمان اطلاعات فراجا و سپس به شعبه ۵ دادرسی دادسرای عمومی و

انقلاب کرمان مراجعه کند. آقای ایران‌پور در این پرونده به «تبلیغ علیه نظام» و «نشر اکاذیب رایانه‌ای» متهم شده است.

این پرونده در پی شکایت دادستان کرمان از منصور ایران‌پور علیه این خبرنگار و فعال مدنی تشکیل شده است. پیش‌تر منصور ایران‌پور با انتشار ویدئویی، از شکنجه خود در دوران بازداشت و ضبط فراقانونی لوازم شخصی‌اش خبر داده بود.

منصور ایران‌پور، روزنامه‌نگار اهل جیرفت در استان کرمان است. پیش‌تر شعبه ۱۱۳ دادگاه کیفری دو کرمان، منصور ایران‌پور را به اتهام «افترا»، به هفت میلیون تومان جزای نقدی محکوم کرده بود. این حکم در پی اعتراض آقای ایران‌پور به عدم مستردشدن شماری از لوازم شخصی او از جمله ساعت و انگشترهایش، علیه این خبرنگار صادر شده بود.

ژانویه ۲۰۲۰ (دی ۱۴۰۰) نیز شعبه ۱۰۱ دادگاه کیفری دو جیرفت، این خبرنگار را به اتهام «نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی»، به یک سال زندان و ۱۵ میلیون تومان جزای نقدی محکوم کرد. مدتی بعد این حکم عیناً در دادگاه تجدید نظر استان کرمان تایید شد. آقای ایران‌پور، ژوئن ۲۰۲۲، پس از احضار به شعبه اجرای احکام کرمان برای اجرای حکم بازداشت و به زندان این شهر منتقل شد.

۷-۳- دادرای بندرعباس علیه حسن عباسی، خبرنگار، قرار جلب به دادرسی صادر کرد

در پی شکایت معاونت منابع انسانی پالایشگاه نفت بندرعباس، دادرای این شهرستان علیه علیه حسن عباسی، مدیر مسئول پایگاه خبری اشکان‌نیوز، قرار جلب به دادرسی صادر کرد.

بر پایه ابلاغیه ارسال شده برای حسن عباسی، شعبه ۵ بازپرسی دادرای عمومی و انقلاب بندرعباس، در پرونده‌ای با اتهامات «توهین به اشخاص عادی» و «انتشار اکاذیب از طریق رایانه»، علیه این خبرنگار قرار جلب به دادرسی صادر کرده است.

قرار جلب به دادرسی، اعلام نظر بازپرس یا دادیار پرونده مبنی بر ارتکاب جرم توسط متهم است. در صورت صدور قرار جلب به دادرسی توسط مقام قضایی دادرای، پرونده از این نهاد برای صدور حکم به دادگاه ارسال می‌شود.

این پرونده در پی شکایت عباس جهان‌دیده، معاون توسعه منابع انسانی پالایشگاه نفت بندرعباس علیه حسن عباسی تشکیل شده است. عباسی پیش‌تر در صفحه کاربری خود در ایکس نوشته بود: «مطلع شدم معاون منابع انسانی پالایشگاه بندرعباس اخیراً خطاب به نیروهای بومی تازه استخدام شده اراجیفی بیان کرده. از استاندار بومی استان هرمزگان و نمایندگان انتظار می‌رود پاسخ این فرد را داده و جلوی ورود فله‌ای عناصر و عوامل مدیر عامل از سایر استان‌ها را بگیرند.»

در ابلاغیه ارسال شده برای حسن عباسی، بازپرس شعبه ۵ بازپرسی دادسرای عمومی و انقلاب بندرعباس این توییت -به‌ویژه استفاده از اصطلاح «اراجیف»- را مصداق «توهین به اشخاص عادی» و «انتشار اکاذیب از طریق رایانه» معرفی و قرار جلب به دادرسی صادر کرده است.

۸-۳- دادگاه مطبوعات؛ مدیر مسئول سابق اعتماد آنلاین مجرم شناخته شد

اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، الیاس حضرتی، مدیر مسئول سابق «اعتماد آنلاین» و رئیس کنونی شورای اطلاع‌رسانی دولت را مجرم شناختند. این پرونده با شکایت یکی از مجریان صداوسیما علیه اعتماد آنلاین گشوده شده بود.

به گزارش خبرگزاری ایرنا، اکبر نصراللهی، سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، اتهام الیاس حضرتی، مدیر مسئول سابق اعتماد آنلاین را «توهین و نشر اکاذیب» موضوع شکایت مهدی خانعلی‌زاده، مجری صداوسیما دولتی ایران، اعلام کرد. نصراللهی، مصداق اتهام مدیر مسئول اعتماد آنلاین را انتشار مطلبی با تیتیر «توهین بوقچی تیم ملی در قطر به محمد جواد ظریف» خطاب به مهدی خانعلی‌زاده عنوان کرد.

به گفته نصراللهی، اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، پرونده فرشته فریادرس، خبرنگار روزنامه تعادل را نیز بررسی کردند. این پرونده با شکایت شرکت «طبیعت سبز پارس کهن» و با اتهام «نشر اکاذیب» علیه خانم فریادرس گشوده شده بود. اعضای هیات منصفه، فرشته فریادرس را در این پرونده مجرم ندانستند.

پرونده‌های الیاس حضرتی و فرشته فریادرس، در شعبه ۹ دادگاه کیفری یک استان تهران به ریاست قاضی «نادر کریمی» برگزار شد. به گفته نصراللهی، دادگاه احکام نهایی این دو پرونده را متعاقباً اعلام خواهد کرد.

۹-۳- اژدر پیری، سردبیر ماهنامه پژوهش ملل، به زندان محکوم شد

دادگاه انقلاب کرج، اژدر پیری، سردبیر ماهنامه پژوهش ملل را به یک سال زندان و مجازات‌های تکمیلی محکوم کرد.

هه‌نگاو با انتشار این خبر نوشت، شعبه سوم دادگاه انقلاب کرج، اژدر پیری را به اتهام «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به یک سال زندان و دو سال منع از فعالیت در فضای مجازی محکوم کرده است.

اژدر پیری، سردبیر ماهنامه پژوهش ملل و شهروند ساکن کرج است. ماموران اداره اطلاعات استان البرز، روز دوشنبه ۳۰ مهر ۱۴۰۳ (۲۱ اکتبر ۲۰۲۴) اژدر پیری را در خانه‌اش در کرج بازداشت کردند. ماموران پس از بازداشت آقای پیری، اقدام به تفتیش خانه و ضبط شماری از لوازم شخصی او -ازجمله تلفن همراه و لپ‌تاپ- کردند. اژدر پیری روز شنبه ۲۵ آبان ۱۴۰۳ (۱۶ نوامبر ۲۰۲۴)، پس از تحمل بیش از سه هفته بازداشت موقت، با تودیع قرار وثیقه ۲۰۰ میلیون تومانی آزاد شد.

۱۰-۳- مهرداد آلادین با تودیع وثیقه از زندان اوین آزاد شد

مهرداد (محمدحسین) آلادین، مستندساز و گزارش‌گر پایگاه خبری دیده‌بان ایران، پس از تحمل ۱۲ روز بازداشت موقت، با تودیع قرار وثیقه از زندان اوین آزاد شد.

دیده‌بان ایران روز یکشنبه ۳۰ دی ۱۴۰۲ (۱۹ ژانویه ۲۰۲۵) با انتشار این خبر نوشت، مهرداد آلادین با تودیع قرار وثیقه یک میلیارد تومانی از زندان اوین آزاد شد.

مهرداد آلادین روز ۱۸ دی ۱۴۰۳ (۷ ژانویه ۲۰۲۵)، پس از مراجعه به دادسرای اوین در تهران بازداشت شده بود. کماکان از دلایل بازداشت این مستندساز اطلاعی در دست نیست.

صدای آمریکا نیز پیش‌تر با تایید خبر بازداشت خبرنگار پایگاه خبری دیده‌بان ایران نوشته بود، مهرداد آلادین برادر کوروش آلادین، همکار بخش فارسی صدای آمریکا است.

با آزادی مهرداد آلادین از زندان اوین، شمار روزنامه‌نگاران زندانی در ایران به هشت رسید. اکنون نسرین حسنی در بجنورد، ژینا مدرس گرجی در سنندج و شیرین سعیدی، ویدا ربانی، سعیده شفیعی، روح‌الله نخعی، مصطفی نعمتی و رضا ولی‌زاده در تهران محبوس هستند.

۱۱-۳- دو روزنامه‌نگار به دادسرای اوین تهران احضار شدند

ژیلا بنی‌یعقوب، روزنامه‌نگار ساکن تهران و امید فراغت، روزنامه‌نگار ساکن کرج، به دادسرای عمومی و انقلاب ناحیه ۳۳ تهران (اوین) احضار شدند.

ژیلا بنی‌یعقوب روز سه‌شنبه ۲ بهمن ۱۴۰۳ (۲۱ ژانویه ۲۰۲۵) با انتشار توییتی در صفحه کاربری‌اش نوشت، بیش از ۱۰ تن از ماموران وزارت اطلاعات با ورود به خانه او، لوازم شخصی‌اش از جمله گوشی تلفن همراه و لپ‌تاب این روزنامه‌نگار را ضبط کرده و با خود بردند. خانم بنی‌یعقوب در این توییت تاکید کرد که به‌رغم نبود حکم قضایی برای ضبط لوازم شخصی همسرش، بهمن احمدی امویی، ماموران لپ‌تاب و تلفن همراه او را نیز ضبط کردند. ژيلا بنی‌یعقوب در انتهای این رشته توییت اعلام کرد که به دادسرای عمومی و انقلاب اوین احضار شده است.

همچنین در روز سه‌شنبه، امید فراغت، روزنامه‌نگار ساکن استان البرز نیز در ایکس (توییتر سابق) نوشت، ابلاغیه‌ای مبنی بر احضار به شعبه ۴ دادسرای عمومی و انقلاب ناحیه ۳۳ تهران (اوین) دریافت کرده است. آقای فراغت پیش‌تر نیز اعلام کرده بود که به نهادهای امنیتی احضار شده است. ماموران در اقدامی فراقانونی با احضار تلفنی از این روزنامه‌نگار برای حضور در این نهاد دعوت کرده بودند.

ژیلا بنی‌یعقوب و امید فراغت پیش‌تر نیز برخوردهای قضایی و امنیتی را تجربه کرده‌اند. بر پایه گزارش سالانه سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، در سال ۲۰۲۴، دست‌کم ۲۵۶ روزنامه‌نگار و رسانه در ایران مورد پیگرد قضایی و امنیتی قرار گرفتند. در این سال، احکام زندان صادرشده علیه ۱۱ روزنامه‌نگار اجرا شد، دست‌کم ۳۶ روزنامه‌نگار بازداشت شدند و روزنامه‌نگاران و فعالان رسانه‌ای مجموعاً به ۶۹ سال و ۱۰ ماه زندان، ۱۱۰ ضربه شلاق و بیش از ۲۰۰ میلیون تومان جزای محکوم شدند.

۱۲-۳- خانه پژمان موسوی تفتیش و تلفن همراه این روزنامه‌نگار توقیف شد

ضابطین قضایی روز سه‌شنبه ۲ بهمن ۱۴۰۳ (۲۱ ژانویه ۲۰۲۵)، با ورود به خانه پژمان موسوی، اقدام به تفتیش خانه و ضبط تلفن همراه این روزنامه‌نگار ساکن تهران کردند.

روز گذشته همچنین ژيلا بنی‌یعقوب، دیگر روزنامه‌نگار ساکن تهران نیز اعلام کرد، بیش از ۱۰ تن از ماموران وزارت اطلاعات با ورود به خانه او، لوازم شخصی این روزنامه‌نگار و همسرش از جمله گوشی تلفن همراه و لپ‌تاب را ضبط کردند. خانم بنی‌یعقوب همچنین از احضار خود به دادسرای عمومی و انقلاب اوین خبر داد.

همچنین در روز سه‌شنبه، امید فراغت، روزنامه‌نگار ساکن استان البرز نیز از دریافت ابلاغیه‌ای مبنی بر احضار به شعبه ۴ دادسرای عمومی و انقلاب ناحیه ۳۳ تهران (اوین) خبر داد. آقای فراغت پیش‌تر نیز اعلام کرده بود که به نهادهای امنیتی احضار شده است. ماموران در اقدامی فراقانونی با احضار تلفنی از این روزنامه‌نگار برای حضور در این نهاد دعوت کرده بودند.

پژمان موسوی، ژيلا بنی‌یعقوب و امید فراغت پیش‌تر نیز برخوردهای قضایی و امنیتی را تجربه کرده‌اند. بر پایه گزارش سالانه سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، در سال ۲۰۲۴، دست‌کم ۲۵۶ روزنامه‌نگار و رسانه در ایران مورد پیگرد قضایی و امنیتی قرار گرفتند. در این سال، احکام زندان صادرشده علیه ۱۱ روزنامه‌نگار اجرا شد، دست‌کم ۳۶ روزنامه‌نگار بازداشت شدند و روزنامه‌نگاران و فعالان رسانه‌ای مجموعاً به ۶۹ سال و ۱۰ ماه زندان، ۱۱۰ ضربه شلاق و بیش از ۲۰۰ میلیون تومان جزای محکوم شدند.

۱۳-۳- طی دو ماه، دومین شکایت نهادهای دولتی از هفته‌نامه سیروان ثبت شد

در پی شکایت اداره آموزش و پرورش استان کردستان از هفته‌نامه سیروان، علیه مدیر مسئول این رسانه پرونده قضایی تشکیل شد. حدود دو ماه قبل‌تر نیز دانشگاه علوم پزشکی این استان از هفته‌نامه سیروان شکایت کرده بود.

سیروان در کانال تلگرامی خود با انتشار این خبر نوشت، در پی شکایت اداره آموزش و پرورش استان کردستان، فیض‌الله پیری، مدیر مسئول این رسانه با دریافت ابلاغیه‌ای به شعبه دوم بازپرسی دادسرای عمومی و انقلاب سنندج احضار شد. بر پایه خبر منتشر شده در کانال تلگرامی هفته‌نامه سیروان، آموزش و پرورش استان کردستان به دلیل انتشار گزارشی در این رسانه درباره «احکام انضباطی صادرشده علیه معلمان کردستان» از سیروان شکایت کرده است.

اداره آموزش و پرورش استان کردستان پیش‌تر نیز با ارسال نامه‌ای به مدیر مسئول سیروان، این هفته‌نامه که به زبان‌های گُردی و فارسی منتشر می‌شود را تهدید به شکایت کرده بود.

در دو ماه گذشته، این دومین پرونده قضایی تشکیل شده علیه هفته‌نامه سیروان با شکایت نهادهای دولتی است. پیش‌تر نیز دانشگاه علوم پزشکی کردستان از این رسانه شکایت کرده بود.

تداوم شکایت نهادهای دولتی از رسانه‌ها در شرایطی تداوم دارد که پیش‌تر معاون اول رئیس جمهور ایران شکایت از رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران بدون «تایید و بررسی کارگروه اطلاع‌رسانی دولت» را ممنوع اعلام کرده بود. پیش از آن نیز مسعود پزشکیان در دومین هفته از آغاز ریاست خود بر قوه مجریه ایران، همزمان با روز خبرنگار با درخواست انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران مبنی بر «پس گرفتن شکایات نهادهای دولتی از اهالی رسانه‌ها» موافقت کرده بود.

با این وجود، بر پایه گزارش تحقیقی سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، در ۱۰۰ روز نخست ریاست جمهوری مسعود پزشکیان، مقام‌ها، نهادها و شرکت‌های دولتی، در کنار عدم بازپس‌گیری بسیاری از شکایت‌های خود از روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها، شکایت‌های جدیدی را نیز علیه اهالی رسانه ثبت کردند. طی این مدت، دست‌کم ۳۸ پرونده قضایی جدید علیه رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران تشکیل شد که شاکی بیش از ۵۰ درصد (۲۰ مورد) از این پرونده‌ها نهادها و مقام‌های دولتی بودند.

۱۴-۳- تایید حکم ۱۰ سال زندان علیه رضا ولیزاده، روزنامه‌نگار ایرانی-آمریکایی

دادگاه تجدید نظر استان تهران، با تایید حکم صادرشده در دادگاه بدوی علیه رضا ولیزاده، این روزنامه‌نگار ایرانی-آمریکایی را به ۱۰ سال زندان و مجازات‌های تکمیلی محکوم کرد.

محمدحسین آقاسی، وکیل مدافع رضا ولیزاده، با انتشار توییتی در صفحه کاربری‌اش با اعلام خبر تایید حکم ۱۰ سال حبس علیه موکل‌اش، نوشت: «قبلاً گفته بودم رویه دادگاه، تایید حکم بدوی است ولی شاید اعاده دادرسی بتواند چشم بسته عدالت را باز کند.»

پیش‌تر دادگاه انقلاب تهران به ریاست قاضی ایمان افشاری، رضا ولیزاده را به اتهام «همکاری با دول متخاصم»، موضوع ماده ۵۰۸ قانون مجازات اسلامی، به ۱۰ سال زندان محکوم کرده بود. این روزنامه‌نگار ایرانی-آمریکایی همچنین در این پرونده به‌عنوان مجازات تکمیلی به «به منع اقامت در استان تهران و استان‌های همجوار آن، منع خروج از کشور، منع عضویت در احزاب و گروه‌های سیاسی و اجتماعی به مدت دو سال» محکوم شده بود.

رضا ولیزاده، روزنامه‌نگار ایرانی-آمریکایی و خبرنگار سابق بخش فارسی رادیو اروپای آزاد (رادیو فردا) است. رادیو فردا پیش‌تر اعلام کرده بود، آقای ولیزاده، در نوامبر ۲۰۲۲، همکاری خود با این رسانه را پایان داد، پس از مدتی ادامه اقامت در خارج از ایران به این کشور بازگشت و نهایتاً توسط نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی بازداشت شد.

در پرونده رضا ولیزاده، موارد متعددی از نقض حقوق این روزنامه‌نگار ثبت شده است. او مدت‌ها پس از بازداشت از دسترسی به وکیل محروم بود، در دوران تحقیقات مقدماتی -که ماه‌ها به طول انجامید- از ملاقات و یا تماس تلفنی با خانواده‌اش منع شد، طی این مدت، حبس در سلول انفرادی را تجربه کرد، طولانی شدن حبس در سلول انفرادی و وادار شدن به انجام مصاحبه تلویزیونی از مصادیق اعمال شکنجه روانی بود، دادگاه بدون رعایت قواعد دادرسی عادلانه، در نبود هیأت منصفه و به‌شکل غیر علنی اقدام به صدور ۱۰ سال زندان علیه او کرد و در دوران بازداشت موقت و اکنون در بند ۸ زندان اوین در شرایط غیر انسانی نگه داشته شد.

۱۵-۳- سرکوب پیشگیرانه؛ مریم شکرانی احضار و تهدید شد

در ادامه دور جدید برخوردهای قضایی و امنیتی با روزنامه‌نگاران در ایران، مریم شکرانی، دبیر گروه اقتصاد روزنامه شرق، پس از احضار به اطلاعات سپاه تهران و حضور این روزنامه‌نگار در این نهاد، به «سیاه‌نمایی» متهم و تهدید به «برخورد» شد.

بر پایه گزارش رسیده به دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، ماموران سازمان اطلاعات سپاه روز چهارشنبه ۱۰ بهمن ۱۴۰۳ (۲۹ ژانویه ۲۰۲۴)، پس از حضور مریم شکرانی در این نهاد، بدون ارائه

مصادیقی روشن درباره دلایل احضار، این روزنامه‌نگار را به «سیاه‌نمایی» متهم کردند. سازمان اطلاعات سپاه در اقدامی فراقانونی خانم شکرانی را با تماس تلفنی به این نهاد احضار کرده بود.

به گفته منابع دفا، کماکان مشخص نیست این احضار منجر به تشکیل پرونده قضایی علیه مریم شکرانی خواهد شد یا خیر. با این وجود، دور جدید برخوردهای قضایی و امنیتی با روزنامه‌نگاران با تفتیش خانه، توقیف لوازم شخصی، احضار و تهدید به تشکیل پرونده قضایی با اتهام «اقدام علیه امنیت ملی» کماکان ادامه دارد.

روز سه‌شنبه ۲ بهمن ۱۴۰۳ (۲۱ ژانویه ۲۰۲۵) ضابطین قضایی با ورود به خانه پژمان موسوی، اقدام به تفتیش خانه و ضبط تلفن همراه این روزنامه‌نگار ساکن تهران کردند. در این روز ماموران وزارت اطلاعات خانه ژیلای بنی‌یعقوب، دیگر روزنامه‌نگار ساکن تهران را نیز تفتیش و لوازم شخصی او و همسرش -از جمله گوشی تلفن همراه و لپ‌تاب- را ضبط کردند. همچنین امید فراغت، روزنامه‌نگار ساکن استان البرز نیز به شعبه ۴ دادسرای عمومی و انقلاب ناحیه ۳۳ تهران (اوین) احضار و علیه او پرونده قضایی تشکیل شد.

به نظر می‌رسد، برخوردهای قضایی و امنیتی با روزنامه‌نگاران، ناشی نگرانی حکومت جمهوری اسلامی ایران از آغاز دور جدید اعتراضاتی مردمی است. نهادهای قضایی و امنیتی با «سرکوب پیشگیرانه روزنامه‌نگاران» تلاش می‌کنند در انجام وظایف حرفه‌ای آنها اختلال ایجاد کنند و مانع از دسترسی شهروندان به اخبار موثق و به‌هنگام شوند.

مریم شکرانی، پژمان موسوی، ژیلای بنی‌یعقوب و امید فراغت پیش‌تر نیز برخوردهای قضایی و امنیتی را تجربه کرده‌اند. بر پایه گزارش سالانه سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات (DeFFI)، در سال ۲۰۲۴، دست‌کم ۲۵۶ روزنامه‌نگار و رسانه در ایران مورد پیگرد قضایی و امنیتی قرار گرفتند. در این سال، احکام زندان صادرشده علیه ۱۱ روزنامه‌نگار اجرا شد، دست‌کم ۳۶ روزنامه‌نگار بازداشت شدند و روزنامه‌نگاران و فعالان رسانه‌ای مجموعاً به ۶۹ سال و ۱۰ ماه زندان، ۱۱۰ ضربه شلاق و بیش از ۲۰۰ میلیون تومان جزای محکوم شدند.

۴- روزنامه‌نگاران زندانی در پایان ماه ژانویه

۴-۱- ویدا ربانی

ویدا ربانی روزنامه‌نگار و فعال سیاسی، روز ۲۴ سپتامبر ۲۰۲۲ (۲ مهر ۱۴۰۱)، همزمان با تداوم اعتراضات زن، زندگی، آزادی در این سال، در تهران بازداشت شد. او در این پرونده توسط شعبه ۲۶ دادگاه انقلاب تهران به ریاست قاضی ایمان افشاری، از بابت اتهام «اجتماع و تبانی برای امنیت کشور»، موضوع ماده ۶۱۰ قانون مجازات اسلامی، به پنج سال حبس و به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ از این قانون، به ۱۵ ماه حبس محکوم شد. این حکم با صدور بخشنامه «عفو و کاهش مجازات عمومی» در بهمن ۱۴۰۱، مشمول این بخشنامه قرار گرفت.

ویدا ربانی، محکومیتی دیگر نیز در ارتباط با اعتراض به شلیک سپاه پاسداران به هواپیمای PS752 دارد. جولای ۲۰۲۲ (مرداد ۱۴۰۱)، شعبه ۳۶ دادگاه تجدید نظر استان تهران، این روزنامه‌نگار را از بابت اتهام «توهین به مقدسات»، موضوع ماده ۵۱۳ قانون مجازات اسلامی، به پنج سال، به اتهام «اجتماع و تبانی به قصد ارتکاب جرم علیه امنیت کشور»، موضوع ماده ۶۱۰ از این قانون، به چهار سال، از بابت اتهام «فعالیت تبلیغی علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به هشت ماه و به اتهام «اخلال در نظم عمومی»، موضوع ماده ۶۱۸ از این قانون، به هشت ماه حبس محکوم کرد. دادگاه دو سال از حکم قابل اجرا در این پرونده را تعلیق کرد.

همچنین دادگاه ویدا ربانی را تا پنج سال از فعالیت حرفه‌ای اعم از فعالیت در شبکه‌های اجتماعی و فعالیت سیاسی محروم کرد. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی و بر پایه تعلیق شدن دو سال از حکم زندان قابل اجرا در این پرونده، سه سال از حکم زندان صادرشده علیه ویدا ربانی قابل اجرا خواهد بود.

۴-۲- نسرين حسنی

نسرين حسنی، روزنامه‌نگار و مدیرمسئول هفته‌نامه سیاحت شرق، روز ۴ ژانویه ۲۰۲۴ (۱۵ بهمن ۱۴۰۲)، پس از مراجعه به شعبه دو دادرای اجرای احکام بجنورد، برای اجرای حکم بازداشت و به زندان این شهر منتقل شد.

این روزنامه‌نگار بجنوردی، روز ۵ نوامبر ۲۰۲۳ (۱۴ آبان ۱۴۰۲)، توسط دادگاه کیفری دو بجنورد به اتهام «تشویش اذهان عمومی از طریق نشر اکاذیب در فضای مجازی»، موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، به هفت ماه زندان و به اتهام «حضور در معابر و انتظار عمومی بدون حجاب

شرعی» موضوع ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی، به یک میلیون تومان جزای نقدی محکوم شده بود.

در بخش دیگری از همین پرونده و همزمان با تداوم حبس نسرين حسنی در زندان، شعبه دو دادگاه تجدیدنظر استان خراسان شمالی، حکم یک سال زندان صادرشده در دادگاه بدوی علیه این روزنامه‌نگار را تایید کرد.

پیش‌تر، شعبه اول دادگاه انقلاب بجنورد به ریاست «حبیب‌الله پیرگزی»، نسرين حسنی را به‌صورت غیابی، به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به یک سال زندان محکوم شده بود. بر پایه دادنامه صادر شده علیه این روزنامه‌نگار، «انتشار مطالب و تصاویر در فضای مجازی» از مصادیق جرم عنوان شده بود.

تیرماه ۱۴۰۳ و همزمان با کارزار انتخابات ریاست جمهوری در ایران، محکومیت نسرين حسنی که مدتی پیش از آن به رأی باز تبدیل شده بود، به دلیل اظهارنظر درباره تحریم انتخابات لغو شد.

۳-۴- شیرین سعیدی

شیرین سعیدی، روزنامه‌نگار محبوس در زندان اوین است. این روزنامه‌نگار، ۲ دی ۱۴۰۲ (۲۳ دسامبر ۲۰۲۳)، پس از احضار به دادسرا بازداشت و به این زندان منتقل شد. سعیدی پیش از بازداشت مدتی در کشور لبنان سکونت داشت و پس از ورود به ایران به دادسرا احضار و بازداشت شد.

قاضی ابوالقاسم صلواتی، رئیس شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب تهران، شیرین سعیدی را به اتهام «اجتماع و تبانی برای اقدام علیه امنیت ملی» موضوع ماده ۶۱۰ قانون مجازات اسلامی به پنج سال زندان محکوم کرده است.

شیرین سعیدی، روزنامه‌نگاری اقتصادی است. او سابقه همکاری با همشهری، سرمایه، تهران امروز، شهروند و... را دارد.

۴-۴- سعیده شفیعی

سعیده شفیعی، روزنامه‌نگار و داستان‌نویس، روز جمعه ۱۶ شهریور ۱۴۰۳ (۶ سپتامبر ۲۰۲۴)، به‌رغم ابتلا به بیماری برای تحمل ادامه حبس به زندان اوین بازگشت.

این روزنامه‌نگار روز ۱۲ اسفند ۱۴۰۲ (۲۰۲۴ مارس)، با توقف اجرای حکم و برای پیگیری روند درمان بیماریش، آزاد شده بود. او از روز ۲۸ آبان ۱۴۰۲ (۱۹ نوامبر ۲۰۲۳) در حال تحمل حکم زندان صادرشده علیه این روزنامه‌نگار بود.

سعیده شفیعی، روز ۲۲ جولای ۲۰۲۳ (۲ بهمن ۱۴۰۱)، توسط ماموران اطلاعات سپاه در خانه‌اش در تهران بازداشت و به بند دو-الف در زندان اوین منتقل شد. این روزنامه‌نگار پس از تحمل بیش از دو هفته بازداشت موقت، روز ۷ فوریه ۲۰۲۳ (۱۸ بهمن ۱۴۰۱)، با تودیع وثیقه‌ی ۵۰۰ میلیون تومانی آزاد شد.

آگوست ۲۰۲۳ (شهریور ۱۴۰۲)، شعبه ۲۶ دادگاه انقلاب تهران به ریاست قاضی ایمان افشاری، سعیده شفیعی را به «اتهام تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به تحمل هفت ماه و ۱۶ روز حبس و بابت اتهام «اجتماع و تبانی با هدف اقدام علیه امنیت ملی»، موضوع ماده ۶۱۰ از این قانون، به تحمل سه سال و شش ماه زندان محکوم کرد.

این روزنامه‌گار در این پرونده به‌عنوان مجازات تکمیلی، به دو سال منع عضویت در گروه و دسته‌جات سیاسی و اجتماعی و دو سال منع خروج از کشور نیز محکوم شد. این حکم سپتامبر ۲۰۲۳، عینا در شعبه ۳۶ دادگاه تجدید نظر استان تهران تایید شد. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، سه سال و هفت ماه و ۱۶ روز از حکم حبس صادرشده علیه سعیده شفیعی قابل اجرا خواهد بود.

۴-۵- ژینا مدرس گرجی

ژینا مدرس گرجی، روزنامه‌نگار و فعال حقوق زنان، روز شنبه ۱۲ آبان ۱۴۰۳ (۲۰ نوامبر ۲۰۲۴)، پس از مراجعه به شعبه اجرای احکام کیفری سنندج، بازداشت و برای تحمل ۱۶ ماه حبس به زندان این شهر منتقل شد.

پیش‌تر شعبه چهار دادگاه تجدید نظر استان کردستان، ژینا مدرس گرجی را به اتهام «تشکیل و اداره گروه غیر قانونی» موضوع ماده ۴۹۹ قانون مجازات اسلامی به ۱۶ ماه زندان و بابت اتهام «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ از این قانون، به یک سال زندان محکوم کرده بود. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی یک سال و چهار ماه از حکم زندان صادر شده قابل‌اجرا خواهد بود.

ژینا مدرس گرجی که سابقه همکاری با روزنامه‌های اعتماد، شهروند و نشریات گُردی را دارد، اولین بار ۳۰ شهریور ۱۴۰۱ (۲۱ سپتامبر ۲۰۲۲) همزمان با اعتراضات «زن، زندگی، آزادی»، توسط ماموران اداره اطلاعات در یکی از خیابان‌های سنندج و با اعمال خشونت بازداشت شد. مدرس گرجی پس

از تحمل ۴۲ روز بازداشت موقت با قرار وثیقه ۱۰۰ میلیون تومانی آزاد شد. میزان این وثیقه بعدها با تفهیم اتهامات جدید به یک میلیارد تومان افزایش یافت.

ژینا مدرس گرجی دومین بار ۲۱ فروردین ۱۴۰۲ (۱۰ آوریل ۲۰۲۳) توسط نیروهای امنیتی بازداشت شد، حدود یک ماه را در سلول انفرادی سپری کرد و نهایتاً پس از تحمل ۸۴ روز بازداشت موقت با تودیع قرار وثیقه پنج میلیارد تومانی آزاد شد.

۴-۶- روح‌الله نخعی

روح‌الله نخعی، روزنامه‌نگار، روز ۲۰ فوریه ۲۰۲۴ (۱۱ اسفند ۱۴۰۲)، پس از مراجعه به دادسرای اجرای احکام اوین، برای اجرای حکم حبس بازداشت و به این زندان منتقل شد.

روح‌الله نخعی، یکی از روزنامه‌نگاران بازداشت‌شده در ارتباط با اعتراضات زن، زندگی، آزادی، است. او در این پرونده، توسط شعبه ۲۸ دادگاه انقلاب تهران به اتهام «اجتماع و تبانی برای اقدام علیه امنیت ملی»، موضوع ماده ۶۱۰ قانون مجازات اسلامی، به دو سال و به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به هفت ماه حبس محکوم شد. این حکم مدتی بعد مورد تایید شعبه ۳۶ دادگاه تجدید نظر استان تهران قرار گرفت. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، دو سال از حکم زندان صادرشده علیه این روزنامه‌نگار قابل اجرا است.

حکم زندان روح‌الله نخعی درحالی اجرا شد که به گفته پرتو برهان‌پور، وکیل دادگستری، پرونده این روزنامه‌نگار پس از پذیرش درخواست اعاده دادرسی در دیوان عالی کشور و ارسال آن به شعبه هم‌عرض، «اصلاح» و روح‌الله نخعی مشمول بخشنامه «عفو و کاهش مجازات عمومی» شد. با این وجود «در حالی که انتظار می‌رفت پرونده در اجرای احکام و مانند هزاران پرونده دیگر مربوط به سال گذشته (سال ۲۰۲۲)، با قرار موقوفی تعقیب مختومه شود، حکم او اول اسفند ۱۴۰۲ اجرا شد».

۴-۷- رضا ولی‌زاده

رضا ولی‌زاده، روزنامه‌نگار ایرانی-آمریکایی و خبرنگار سابق بخش فارسی رادیو اروپای آزاد (رادیو فردا) است. او در نوامبر ۲۰۲۲، همکاری خود با این رسانه را پایان داد، پس از مدتی ادامه اقامت در خارج از ایران به این کشور بازگشت و نهایتاً توسط نهادهای امنیتی جمهوری اسلامی بازداشت و به زندان اوین منتقل شد.

مدتی بعد دادگاه انقلاب تهران به ریاست قاضی ایمان افشاری، رضا ولی‌زاده را به اتهام «همکاری با دول متخاصم»، به ۱۰ سال زندان محکوم کرد. این روزنامه‌نگار ایرانی-آمریکایی همچنین در این پرونده به‌عنوان مجازات تکمیلی به مدت دو سال «به منع اقامت در استان تهران و استان‌های

همجوار آن، منع خروج از کشور، منع عضویت در احزاب و گروه‌های سیاسی و اجتماعی» محکوم شد. این حکم عیناً در دادگاه تجدید نظر استان تهران تایید شد.

در پرونده رضا ولی‌زاده، موارد متعددی از نقض حقوق این روزنامه‌نگار ثبت شده است. او مدت‌ها پس از بازداشت از دسترسی به وکیل محروم بود، در دوران تحقیقات مقدماتی -که ماه‌ها به طول انجامید- از ملاقات و یا تماس تلفنی با خانواده‌اش منع شد، طی این مدت، حبس در سلول انفرادی را تجربه کرد، طولانی شدن حبس در سلول انفرادی و وادار شدن به انجام مصاحبه تلویزیونی از مصادیق اعمال شکنجه روانی بود، دادگاه بدون رعایت قواعد دادرسی عادلانه، در نبود هیات منصفه و به‌شکل غیر علنی اقدام به صدور ۱۰ سال زندان علیه او کرد و در دوران بازداشت موقت و اکنون در بند ۸ زندان اوین در شرایط غیر انسانی نگه داشته شد.

۸-۴- مصطفی نعمتی

مصطفی نعمتی، روزنامه‌نگار و تحلیل‌گر اقتصادی ساکن تهران است. او سابقه همکاری با روزنامه دنیای اقتصاد و مجله تجارت فردا را دارد. آقای نعمتی ۱۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳ (۱۹ می ۲۰۲۴) توسط نیروهای امنیتی بازداشت و به زندان اوین منتقل شد. او سه هفته را در بازداشت موقت سپری کرد و نهایتاً با تودیع قرار وثیقه هفت میلیارد تومانی آزاد شد.

روز ۳۰ تیر ۱۴۰۳ (۲۰ جولای ۲۰۲۴)، دادگاه این روزنامه‌نگار را مجموعاً به پنج سال و چهار ماه زندان و ۱۵ میلیون تومان جزای نقدی محکوم کرد. مصطفی نعمتی در این پرونده به اتهام «فعالیت تبلیغی علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی به تحمل هشت ماه حبس، بابت اتهام «نشر اکاذیب»، موضوع ماده ۷۴۶ از این قانون به یک سال و چهار ماه حبس و پرداخت ۱۵ میلیون تومان جریمه نقدی و به اتهام «اهاانت به مقدسات»، موضوع ماده ۵۱۳ قانون مجازات اسلامی به سه سال و چهار ماه حبس محکوم شد.

با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، ۴۰ ماه از حبس صادرشده قابل اجرا خواهد بود. دادگاه توییت‌های منتشرشده از سوی مصطفی نعمتی را مصداق اتهامات انتسابی، معرفی کرده است. مصطفی نعمتی روز سه‌شنبه ۸ آبان ۱۴۰۳ (۲۹ اکتبر ۲۰۲۴)، برای تحمل حکم چهل ماه حبس به زندان اوین منتقل شد.

۵- پانویس

باشگاه روزنامه‌نگاران ایران، هرانا، حقوق بشر کردستان، گُردپا، رسانک، حال‌وش، جمعیت حقوق بشر آذربایجان (ارک) و کارون، رسانه‌ها و سازمان‌های حقوق بشری فعال در حوزه ثبت و گزارش‌گری موارد نقض حقوق بشر در ایران هستند که گزارش‌های آنها پس از راستی‌آزمایی مورد استناد دفاع از جریان آزاد اطلاعات قرار می‌گیرد.

 www.deffi.org

 DeFFI_Iran

 DeFFI_Iran

 DeFFI_Iran

